

Quomodo latro ante resurrectionem in paradisum intravit (e cod. 115
Monasterii sancti Dochiarii in Monte Athonis, fol. 157)

Πῶς ὁ ληστής πρὸ τῆς ἀναστάσεως εἰσῆλθεν εἰς τὸν παράδεισον

Οἱ τὴν τῶν σωμάτων ἀνάστασιν ἐξαρνούμενοι τό, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔση ἐν τῷ παραδείσῳ προβάλλονται, λέγοντες ὅτι δίχα τῶν σωμάτων αἱ ψυχαὶ ἀπολαμβάνουσι τὰς ἀμοιβάς· εἰσῆλθε γάρ, φασί, ὁ ληστής εἰς τὸν παράδεισον οὐ μετὰ σώματος, καὶ δῆλον ὡς σωμάτων ἀνάστασις οὐκ ἔστιν. Εἶτα, ὅτε μὲν ἀγωνίζεσθαι ἔδει, τὸ πλέον ἐδέξατο τῶν ἰδρώτων τὸ σῶμα· ὅτε δὲ στεφάνων καιρός, μόνη ἡ ψυχὴ στεφανοῦται; Οὐκ ἀκούεις τοῦ Παύλου λέγοντος ὅτι παραστήναι ἡμᾶς δεῖ τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ, ἵνα κομισθῆται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος, καὶ δεῖ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν; Οὐκοῦν περὶ τοῦ ἀναντιρρήτως μέλλοντος γίνεσθαι εἶπεν ὁ Κύριος τῷ ληστῇ, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔση ἐν τῷ παραδείσῳ, καθὼς καὶ ἀλλαχοῦ φησιν, ὁ μὴ πιστεύων εἰς τὸν Υἱὸν ἤδη κέκριται. Καίτοι οὕτω ἀνάστασις οὐδὲ κόλασις, πῶς οὖν ἤδη κέκριται; Ὑπὸ τῆς ἀμαρτίας πάντως. Καὶ πάλιν, ὁ πιστεύων εἰς τὸν Υἱὸν μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν· καὶ οὐκ εἶπε μεταβήσεται, ἀλλὰ μεταβέβηκε· τῶν μελλόντων ἀναντιρρήτως ἐκβήσεσθαι ὡς γεγενημένων λέγει. Οὕτω καὶ τῷ ληστῇ προεῖπε τὸ πάντως ἐσόμενον. Λέγουσιν ὅτι ἤδη τέθνηκε καὶ νεκρός ἐστι, καίτοι ἐμπνέοντα βλέποντες. Καὶ ὡσπερ ἐκεῖνος ἐλπίδα σωτηρίας οὐκ ἔχει καὶ τέθνηκε τοῖς ἰατροῖς, οὕτω καὶ ὁ ληστής. Ἐπειδὴ καὶ προσδοκίαν οὐκέτι εἶχεν ὑποστροφῆς πρὸς ἀπώλειαν, εἰσελήλυθεν εἰς τὸν παράδεισον τῇ ἀποφάσει, οὐ τῇ πείρᾳ. Οὕτω καὶ ὁ Ἄδὰμ ἤκουσεν, ἢ δ' ἂν ἡμέρᾳ φάγητε ἀπὸ τοῦ ξύλου, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε. Τί γοῦν, αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ τέθνηκεν; Οὐδαμῶς· ἔτη γὰρ ἔζησεν ἐνακόσια μετὰ τὴν ἡμέραν ἐκεῖ νην. Πῶς οὖν εἶπεν ὁ Θεός, αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἀποθανεῖσθε; Τῇ ἀποφάσει, οὐ τῇ πείρᾳ. Οὕτω μοι νόει καὶ περὶ τοῦ ληστοῦ, διότι οὕτω καιρὸς τῆς τῶν ἔργων ἀνταποδόσεως· φησὶ γὰρ ὁ Ἀπόστολος ἐπὶ τῶν δικαίων· οὗτοι πάντες μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως οὐκ ἐκομίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν, τοῦ Θεοῦ κρεῖττόν τι προβλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσι.